

ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
УПРАВЛІННЯ, ЕКОНОМІКИ ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ
СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІКИ,
УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ**

28 грудня 2019 р.

Частина II

м. Київ

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Горник Володимир Гнатович – директор Навчально-наукового інституту управління, економіки та природокористування Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського, доктор наук з державного управління, доцент.

Кравченко Сергій Олександрович – завідувач кафедри публічного управління та адміністрування Навчально-наукового інституту управління, економіки та природокористування Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського, доктор наук з державного управління, доцент.

Безус Павло Іванович – в.о. завідувача кафедри менеджменту та міжнародних економічних відносин Навчально-наукового інституту управління, економіки та природокористування Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського, доктор економічних наук, професор.

Путінцев Анатолій Васильович – в.о. завідувача кафедри фінансів та обліку Навчально-наукового інституту управління, економіки та природокористування Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського, кандидат економічних наук, доцент.

Петровська Ірина Олегівна – в.о. завідувача кафедри економіки, підприємництва та природничих наук Навчально-наукового інституту управління, економіки та природокористування Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського, кандидат економічних наук, доцент, старший науковий співробітник.

Актуальні питання розвитку сучасної економіки, управління та адміністрування: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 28 грудня 2019 р. – Київ: Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського, 2019. – Ч. 2. – 132 с.

ISBN 978-966-992-002-7

У збірнику представлено стислий виклад доповідей і повідомлень, поданих на міжнародну науково-практичну конференцію «Актуальні питання розвитку сучасної економіки, управління та адміністрування», яка відбулася на базі Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського 28 грудня 2019 р.

УДК 330.34(063)

ЗМІСТ

НАПРЯМ 6. РОЗВИТОК ПРОДУКТИВНИХ СИЛ І РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Богуславська С. І., Стуглик Д.

ПРИНЦИПИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНАЛЬНИХ
ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ 7

Дармограй В. І., Підвальна О. Г.

ОСОБЛИВОСТІ АГРОТУРИЗМУ В РЕГІОНІ 9

Кикоть В. И.

КОНЦЕПЦІЯ КОМПЛЕКСНО-АДАПТИВНОГО
ПОДХОДА ГОСУДАРСТВЕННОГО РЕГУЛЮВАННЯ
МАЛОГО ПРІДПРИНИМАТЕЛЬСТВА 12

Мельниченко Г. М., Білоус С. П.

МЕТОДИКА ФОРСАЙТ В ПРОГНОЗУВАННІ ІННОВАЦІЙНОГО
РОЗВИТКУ РЕГІОНУ 16

Радченко А. А., Павлова А. І.

ПРОБЛЕМИ КРЕДИТУВАННЯ МАЛОГО БІЗНЕСУ
В АГРАРНІЙ СФЕРІ..... 18

Старостенко Г. Г., Перегудова А. С.

ДОСЛІДЖЕННЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ 21

НАПРЯМ 7. ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Гудзенко К. В., Покоłodна М. М.

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕКСКУРСІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ
ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ОБ'ЄКТІВ
ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ 25

Кобзар О. М.

ФОРМУВАННЯ КОМПЕНСАЦІЙНОГО МЕХАНІЗМУ
ВІДШКОДУВАННЯ ЗБИТКІВ ВІД НЕГАТИВНОГО ВПЛИВУ
ВІДХОДІВ НА НАВКОЛИШНЄ ПРИРОДНЕ СЕРЕДОВИЩЕ..... 29

НАПРЯМ 8. ДЕМОГРАФІЯ, ЕКОНОМІКА ПРАЦІ, СОЦІАЛЬНА ЕКОНОМІКА І ПОЛІТИКА

Богуш Л. Г.

ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ МОЛОДІ В УКРАЇНІ:
ПРОБЛЕМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ
ІНДИВІДУАЛЬНИХ СТРАТЕГІЙ 32

Volkova N., Pilina A. SOCIO-PSYCHOLOGICAL ASPECTS OF PERSONNEL ADAPTATION.....	36
Ковач В. О. ЕФЕКТИВНА ЗАЙНЯТІСТЬ НА РИНКУ ПРАЦІ	40
Панченко Г. Г. ПОВНА ЕНЕРГОЄМНІСТЬ ТРУДОВИТРАТ.....	43
Роєнко В. І., Кучер Д. А., Чернова К. В. РІВЕНЬ ОСВІТИ – ФАКТОР ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ.....	46
НАПРЯМ 9. ГРОШІ, ФІНАНСИ І КРЕДИТ	
Адамов Д. В., Юхненко М. А., Асланова Д. Д. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ.....	50
Бондаренко Н. М., Госало В. А. РОЛЬ ОСНОВНИХ ПОДАТКІВ У ФОРМУВАННІ ДОХОДІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ.....	53
Знаменський В. І. РОЛЬ БЮДЖЕТУ В СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОМУ РОЗВИТКУ КРАЇНИ	57
Исмайлова Ф. Э. ОРГАНИЗАЦИОННАЯ СТРУКТУРА БАНКОВСКОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ И НАДЗОРА: МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ И ОТЕЧЕСТВЕННАЯ ПРАКТИКА	60
Кміть В. М., Щирба О. В. ОЦІНКА ФІСКАЛЬНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ПДВ	64
Литвин Н. Ю. ВПЛИВ ВАЛЮТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ НА МЕХАНІЗМ БАНКІВСЬКОГО ТОРГОВЕЛЬНОГО ФІНАНСУВАННЯ.....	68
Мамедова Е. Ш. СУТНІСТЬ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ ЗАГРОЗ БЮДЖЕТНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ.....	71
Мільченко В. О. КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ БАНКІВ НА РИНКУ БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ	74
Недорода Є. П. РОЛЬ КОНТРОЛЮ В УПРАВЛІННІ БЮДЖЕТНИМИ ВІДНОСИНАМИ.....	77
Панченко Г. Г. ПОВНА ЕНЕРГОЄМНІСТЬ ВАЛЮТИ.....	80

Sallam Diala FACTORS AFFECTING THE INVESTING CLIMATE.....	84
Свистун А. О. РЕСУРСНА БАЗА НАЦІОНАЛЬНИХ БАНКІВ РОЗВИТКУ: НА ПРИКЛАДІ ПОЛЬЩІ.....	86
Сидорчук А. А. ОСОБИСТІ ІНДИКАТОРИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ДОМОГОСПОДАРСТВ.....	90
Скрипник В. В. ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ КОМЕРЦІЙНОГ БАНКУ	93
Урванцева С. В., Сандульський Р. П. АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КАПІТАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ АГРОБІЗНЕСУ	98
НАПРЯМ 10. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, АНАЛІЗ ТА АУДИТ	
Гончаренко О. О. ФОРМА ВЕДЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В НЕБАНКІВСЬКИХ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНИХ УСТАНОВАХ: ВИБІР ТА РЕГЛАМЕНТАЦІЯ	102
Горлачук О. А. ДО ПИТАННЯ ЩОДО КЛАСИФІКАЦІЙНИХ ОЗНАК СУДОВИХ ЕКОНОМІЧНИХ ЕКСПЕРТИЗ	105
Мельник І. М. ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ SWOT ДЛЯ АНАЛІЗУ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНИХ ЛІСОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	108
Пацарнюк О. В. ОСОБЛИВОСТІ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АУДИТУ ТА АНАЛІЗУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ.....	111
Петришин Л. П., Михальчук Л. Ю. ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ СЛУЖБИ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ НА АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ.....	113
Сарапіна О. А., Фокін М. О. ПОРЯДОК ОЦІНКИ ЗАПАСІВ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ.....	118

НАПРЯМ 11. СТАТИСТИКА

Бурменський Р. В., Сізова Н. Д.

**АНАЛІЗ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ У СФЕРІ ОСВІТИ УКРАЇНИ..... 122**

**НАПРЯМ 12. МАТЕМАТИЧНІ МЕТОДИ, МОДЕЛІ
ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЕКОНОМІЦІ**

Ушакова О. А., Сахно Т. С.

**ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ КОМП'ЮТЕРИЗОВАНИХ
СИСТЕМ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ..... 127**

Але до сьогоднішнього часу в нашій країні побудова сценаріїв розвитку здійснюється в основному методами лінійної екстраполяції, майбутнє складається з минулої тенденції і траєкторії динаміки. Застосовуються спроби врахувати величезну різноманітність різнорідних факторів, що впливають на соціально-економічні процеси. Тож досвід показує, що довгострокові прогнози, котрі побудовані на базі вказаної парадигми, потерпали від невдач при переході до наступної фази циклу, коли різко змінювалася траєкторія динаміки суспільства.

Список використаної літератури:

1. Бутко М. П., Хомик О.Д. Методологічні засади формування сучасної парадигми політики регіонального розвитку. *Регіональна економіка*. 2014. № 2. С. 7-17.
2. Долженко І.І. Основи формування стратегії стійкого розвитку регіонів України в умовах євроінтеграції. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України: зб. наук. праць*. Вип. 200. Ч. I. Київ, 2014. С. 84-92.
3. Корольков В.В. Прогнозування економічного розвитку регіону з використанням фактора технічного прогресу. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2013. № 3. С. 50-56.
4. Медвідь В. Ю. Методологічні основи прогнозування регіонального розвитку. *Галицький економічний вісник*. 2013. № 1. С. 71-76.

Радченко Андрій Анатолійович

*голова правління,
ПАТ «Аграрний фонд»*

Павлова Анастасія Ігорівна

*аспірант кафедри менеджменту та бізнес-адміністрування,
Черкаський державний технологічний університет*

ПРОБЛЕМИ КРЕДИТУВАННЯ МАЛОГО БІЗНЕСУ В АГРАРНІЙ СФЕРІ

В економіці країни та її регіонах склалася ситуація, коли фінансова підтримка з боку кредитно-банківської системи і органів влади відіграє незначну роль, як при створенні малих сільських підприємств, так і на етапі їх розвитку.

Одним з варіантів дієвого фінансування малого сільськогосподарського виробництва є його кредитування. І світова практика цьому підтвердження. В Україні ситуація виняткова. На сільське господарство зараз перепадає лише 7% кредитного портфелю банківської системи. І лише 5-6% капітальних інвестицій у АПК сформовано за рахунок

банківських кредитів та подібних їм позикових коштів. В основному підприємства інвестували власні кошти – 74% за офіційною статистикою. За рівнем здоров'я вітчизняної банківської системи (soundness of banks) Україна посідає зараз 135 місце в світі. За цим показником нижче нашої країни в рейтингу The Global Competitiveness Report 2017-2018 від Давоського економічного форуму знаходяться тільки Мавританія та Лесото. Українські банки прокредитували на 813 млрд грн. реальний сектор економіки, з них 60 млрд грн отримала аграрна галузь (за даними НБУ, станом на кінець листопада 2017 р.). Навіть власники найбільших українських агрохолдингів визнають, що одна з найсерйозніших проблем вітчизняних аграріїв – відсутність доступу до кредитних ресурсів.

На сьогоднішній день кредитуванням малого бізнесу в аграрній сфері займаються багато банків, але це здебільшого формально. Фактично ж їх співпраця носить декларативний характер. Такий розвиток співпраці обумовлений декількома причинами, однією з яких є те, що в банківській системі не існує визначення серед позичальників малих сільськогосподарських підприємств, як окремої групи клієнтів, по відношенню до яких здійснюється спеціальна кредитна політика.

Інший важливий момент полягає в тому, що вартість кредиту вище, ніж середній рівень рентабельності виробництва. В Україні ставки для малого бізнесу за валютними кредитами доходять до 25%, в національній валюті кредити – 22-35% річних. На думку фахівців, валютна ставка вище 20% річних робить кредит марним, від 14% до 20% – це балансування на межі рентабельності, за ставкою 12-14% мале підприємство почуває себе спокійніше, але суттєвий розвиток неможливий [2].

Причинами ситуації, що склалася є з одного боку те, що банкам заважає нестача сучасних технологій і «довгих» грошей, а з іншого боку – банківські ризики [1]. Непопулярність в банківському середовищі кредитування малого бізнесу в аграрній сфері пояснюється також умовами Національного банку України, згідно норм якого резерви під незабезпечені заставою кредити створюються фактично за рахунок чистого прибутку, тому більшість банків вимагають у вигляді застави нерухомість. Фактором ризику називають і непрозорість роботи малих підприємств, які вважають за краще працювати в тіньовому секторі. Немає і цивілізованого механізму повернення кредиту у відносинах несумлінного позичальника.

Таким чином, доступ малим підприємствам до кредитних ресурсів утруднений або в існуючих умовах неможливий, а підвищення ролі банківського кредиту є важливим завданням в галузі фінансово-кредитної підтримки малого бізнесу в аграрній сфері.

Відзначимо, що проблема недостатньої фінансової підтримки і відсутність реальних фінансово-кредитних механізмів забезпечення підтримки є значущою, перш за все, для підприємців, які здійснюють

свою діяльність в основному легально. Для підприємств які працюють не легально більш важливим, у порівнянні з доступністю кредитів, є оптимізація оподаткування та зниження рівня корупції (бюрократичні бар'єри). Таким чином, забезпечити доступ підприємців до кредитів – значить не тільки підтримати існуючий сектор малого бізнесу і вивести його з тіні, а й стимулювати появу нових підприємств, забезпечити розвиток існуючих, їх технічне переозброєння [1].

Непрямою мірою фінансово-кредитної підтримки малого бізнесу в сільському господарстві в країнах з розвинутою економікою, вважається надання державних гарантій за кредитами комерційних банків. Надання державних гарантій для України сьогодні стає найбільш дієвим механізмом підтримки малого бізнесу на селі і забезпечує поділ ризиків між державою, кредитними організаціями та малими підприємствами.

Висунуті комерційними банками умови кредитування часто не влаштовують підприємців, через необхідність надання в заставу суттєвих активів (нерухомості, обладнання), яких у підприємця, як правило, немає. Утруднений доступ до фінансових ресурсів, відсутність державної системи гарантування кредитів для малих підприємств істотно знижують активність населення, не дають стимулу до розвитку малих виробництв.

Досягнення мети розвитку малого бізнесу в АПК сільської місцевості можливе за допомогою гарантійного забезпечення первинних вкладень в підприємництво. Для банків малий бізнес в якості клієнта може стати привабливим в даний час тільки за однієї умови: якщо сама держава або уповноважена ним структура виступить гарантом малого бізнесу. Крім того, механізм гарантій є невід'ємним елементом цілісної системи об'єктів інфраструктури малого бізнесу на регіональному рівні та відповідних умов для розвитку малого бізнесу на селі. Державні гарантії і поручительства за кредитами, запитувані суб'єктами малого бізнесу в комерційних банках, значно збільшують кількість проектів і програм, які отримують державну підтримку – в порівнянні з прямим наданням позик з коштів державних і приватних джерел. Розмір кредитних ресурсів, які можуть бути надані комерційними банками на фінансування проектів малого підприємства при наявності забезпечених гарантій, в 2-3 рази перевищує обсяг коштів, що виділяються державою за цільовими програмами.

На нашу думку, необхідне створення дієвого регіонального інституту фінансово-кредитної підтримки малого бізнесу на селі – Гарантійного фонду, який дозволить розширити доступ малих підприємств до фінансових ресурсів через надання державних гарантій фінансовим інститутам, які кредитують суб'єкти малого бізнесу. За рахунок коштів фонду забезпечить задоволення вимог кредитора у випадках невиконання боржником своїх зобов'язань.

Список використаної літератури:

1. Фінансування аграрного сектору. 10 міфів, котрі не дають українським банкам розвивати цей напрям бізнесу. URL: <http://agroportal.ua/ua/publishing/lichnyi-vzglyad/finansirovanie-agrarnogo-sektora-10-mifov-kotorye-ne-dayut-ukrainskim-bankam-razvivat-eto-napravlenie-biznesa>. (дата звернення: 16.09.2019).
2. Стецюк П. А. Модернізація механізмів фінансового забезпечення аграрного виробництва. *Облік і фінанси*. 2016. № 1. С. 132–136.
3. Маслак Н. Банки та АПК України: співпраця триває! *Пропозиція*. 2017. № 5. С. 154–160.

Старостенко Ганна Григорівна
*доктор економічних наук, професор,
професор кафедри економічної теорії;*

Перегудова Анастасія Сергіївна
*студентка,
Навчально науковий інститут обліку, аналізу та аудиту
Університету державної фіскальної служби України*

ДОСЛІДЖЕННЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Раціональне використання трудового потенціалу відіграє важливу роль у підвищенні ефективності суспільного виробництва та рівня життя населення. Тому від того, наскільки раціонально він сформований, багато в чому залежить економічний потенціал кожного виду економічної діяльності, темпи його розвитку, зростання соціального і культурного рівня життя найманих працівників та роботодавців, становлення повноцінних відносин соціального партнерства.

Актуальність раціонального використання трудового потенціалу визначається ще й тим, що в умовах перевищення пропозиції робочої сили над попитом, низької вартості робочої сили, її невідповідності реальній вартості, наявності значних масштабів нерегламентованої зайнятості важливого значення набуває виявлення резервів підвищення ефективності використання зайнятих у всіх видах економічної діяльності.

Для вирішення даного завдання необхідно мати достовірну інформацію про трудовий потенціал окремого виду економічної діяльності, району та суспільного виробництва в цілому, який формується під впливом різноманітних чинників та умов. Тому серед проблем ефективності використання трудового потенціалу важливе значення має з'ясування сутності поняття «трудовий потенціал» та чинників, які на нього впливають.

МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ
СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІКИ,
УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ**

(28 грудня 2019 р.)

Частина II

Підписано до друку 16.01.2020. Формат 60x84/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman. Цифровий друк.
Умовно-друк. арк. 7,67. Тираж 100. Замовлення № 0120-10.
Ціна договірна. Віддруковано з готового оригінал-макета.

Надруковано: Видавничий дім «Гельветика»
73021, м. Херсон, вул. Паровозна, 46-а.
Телефон +38 (0552) 39 95 80, +38 (095) 934 48 28, +38 (097) 723 06 08
E-mail: mailbox@helvetica.com.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК No 6424 від 04.10.2018 р.